

Dosar nr. ...

Operator de date cu caracter personal nr. 4087

R O M Â N I A
TRIBUNALUL VÂLCEA - SECȚIA I CIVILĂ
ÎNCHEIERE

Ședința publică din 16 decembrie 2024

Instanța constituită din:

Președinte: ...

Asistent judiciar: ...

Asistent judiciar:

Grefier:

Pe rol fiind soluționarea contestației formulate de contestatoarea ... în contradictoriu cu intimata ..., având ca obiect contestație decizie pensie.

La apelul nominal făcut în ședința publică a răspuns avocat..., pentru contestatoarea, lipsind intimata.....

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează că procedura de citare este legal îndeplinită, iar intimata a depus înscrisurile solicitate de instanță, după care:

Avocat..., pentru contestatoarea ..., depune înscrisuri emise de angajator din care rezultă că în cele două luni, respectiv aprilie și mai 1985, contestatoarea a beneficiat de concediu pentru creștere copil, însă contestatoarea nu a avut copii. Pensia contestatoarei a scăzut pentru că din adeverința eliberată de angajator rezultă că aceasta nu a avut venituri, întrucât două luni a beneficiat de concediu medical, ceea ce este posibil, iar în alte două luni a beneficiat de concediu pentru creștere copil, ceea ce este imposibil. Apreciază că în această cauză nu se mai poate face nimic, urmând să încerce să facă rost de copie de pe statele de plată.

Menționează că nu mai are alte cereri de formulat în cauză și solicită admiterea cererii așa cum a fost formulată.

Instanța, din oficiu, pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept, referitoare la interpretarea art. 107 și art. 165 alin. 2 din Legea nr. 263/2010: *„Dacă, în situația punerii în executare de către Casa de pensii a unei hotărâri judecătorești prin care aceasta este obligată să recalculeze drepturile de pensie ale reclamantului pe baza veniturilor lunare rezultate dintr-o adeverință emisă de fostul angajator, aferente perioadei anterioare datei de 01.04.2001, este legală scăderea cuantumului pensiei ca urmare a faptului că veniturile din adeverință se dovedesc a fi mai mici decât cele preluate din carnetul de muncă și care au stat la baza calculului inițial al pensiei, sau dimpotrivă într-o astfel de situație se impune menținerea în plată a cuantumului pensiei stabilit anterior”*.

Avocat, pentru contestatoarea, precizează că este de acord cu sesizarea, considerând că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării.

Tribunalul reține cauza pentru deliberare și pronunțare asupra sesizării ICCJ cu dezlegarea chestiunii de drept puse în discuție.

TRIBUNALUL,

Expunerea litigiului:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Vâlcea la data de, contestatoarea a formulat contestație și cerere de suspendare a deciziilor nr. și nr..... emise de intimata, solicitând anularea acestor decizii și obligarea intimatei la emiterea unei noi decizii privind stabilirea drepturilor de pensie, cu respectarea dispozițiilor sentinței nr.pronunțată de Tribunalul Vâlcea în dosarul nr.

Din motivarea cererii și din înscrisurile de la dosar reiese că partea contestatoare, beneficiară a unei pensii pentru limită de vârstă stabilită (prin recalculare) prin decizia nr., prin care i s-au calculat un număr total de puncte realizate de 57,72674, a formulat o acțiune adresată Tribunalului Vâlcea având ca obiect recalcularea pensiei prin luarea în considerare a veniturilor salariale obținute în perioada anterioară datei de 01.04.2001, evidențiate în adeverința nr. eliberată de fostul său angajator

Prin sentința nr.... pronunțată de Tribunalul Vâlcea în dosarul nr.... a fost admisă acțiunea formulată și a fost obligată „să recalculeze pensia contestatoarei prin luarea în calculul punctajului mediu anual a veniturilor lunare brute, conform adeverinței nr...., cu menținerea valorificării venitului lunar brut, ce a fost avut în vedere la stabilirea sau recalcularea pensiei anterior, conform carnetului de muncă, pentru luna septembrie 1977 în care, potrivit adeverinței menționate (completate cu răspunsul nr.), lipsește statul de plată”.

În executarea acestei sentințe, intimata a emis decizia de recalculare a pensiei contestatoarei nr., prin care însă numărul total de puncte realizate a scăzut de la 57,72674 la 56,31119, implicit scăzând și cuantumul pensiei contestatoarei. Scăderea a fost determinată de faptul că, pentru anumite perioade de cotizare evidențiate în adeverința nr., veniturile brute menționate în adeverință erau mai mici decât cele trecute în carnetul de muncă, ce fuseseră inițial avute în vedere la stabilirea pensiei (de ex., în perioada 01.10.1978-01.12.1980, venitul din carnetul de muncă a fost de 1670 lei, iar cel din adeverință de 1430 sau 1431 lei; în lunile aprilie și mai 1985 este evidențiat în adeverință venit 0, ca urmare a faptului că partea s-ar fi aflat în concediu de creștere copil). Ca urmare a recalculării în minus a pensiei, a fost emisă și decizia de recuperare a sumelor încasate necuvenit nr., prin care contestatoarea a fost obligată la restituirea sumei de 1956 lei.

Prin acțiunea ce face obiectul prezentei cauze contestatoarea susține că scăderea cuantumului pensiei sale și impunerea restituirii sumelor încasate în plus față de recalcularea realizată de intimată sunt nelegale, deoarece casa teritorială de pensii nu a respectat dispozițiile sentinței nr. pronunțate de Tribunalul Vâlcea, nu a avut realmente în vedere veniturile din adeverința emisă de fostul angajator, iar decizia de recuperare a fost emisă înainte ca decizia de recalculare a pensiei să rămână definitivă.

Prin întâmpinarea formulată în cauză intimata s-a apărut în sensul că deciziile contestate au fost emise ca urmare a punerii în executare a sentinței nr. pronunțate de Tribunalul Vâlcea, prin care intimata a fost obligată să recalculeze pensia contestatoarei prin luarea în considerare a veniturilor brute din adeverința emisă de fostul angajator al acesteia, iar scăderea cuantumului pensiei se explică prin aceea că, pentru unele perioade, veniturile evidențiate în adeverință au fost mai mici decât cele preluate din carnetul de muncă.

La termenul de judecată din 14.10.2024 tribunalul a pus în discuția părților aplicabilitatea în cauză a dispozițiilor OUG nr. 62/2024 și a solicitat acestora să formuleze puncte de vedere cu privire la eventuala incidență a actului normativ menționat, precum și, dacă este cazul, de a formula propuneri cu privire la obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu chestiunea sau chestiunile de drept de a căror dezlegare depinde soluționarea litigiului.

Subsecvent, în ședința publică din 16.12.2024, tribunalul a pus în discuția părților sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept, referitoare la interpretarea art. 107 și art. 165 alin. 2 din Legea nr. 263/2010: „Dacă, în situația punerii în executare de către Casa de pensii a unei hotărâri judecătorești prin care aceasta este obligată să recalculeze drepturile de pensie ale reclamantului pe baza veniturilor lunare rezultate dintr-o adeverință emisă de fostul angajator, aferente perioadei anterioare datei de 01.04.2001, este legală scăderea cuantumului pensiei ca urmare a faptului că veniturile din adeverință se dovedesc a fi mai mici decât cele preluate din carnetul de muncă și care au stat la baza calculului inițial al pensiei, sau dimpotrivă într-o astfel de situație se impune menținerea în plată a cuantumului pensiei stabilit anterior”.

Cu privire la admisibilitatea sesizării, tribunalul reține următoarele:

Conform art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024, dacă în cursul judecății proceselor având ca obiect stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, ori stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări

sociale ale acestei categorii de personal, completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Art. 4 din ordonanța de urgență prevede că dispozițiile acesteia se completează cu cele ale Codului de procedură civilă, care la art. 519 dispune că *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”*.

Din analiza coroborată a dispozițiilor art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024 și ale art. 519 din Codul de procedură civilă rezultă condițiile de admisibilitate pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv: *(i)* existența unei cauze aflate în curs de judecată; *(ii)* completul de judecată să fie investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac; *(iii)* să existe o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei; *(iv)* chestiunea de drept invocată să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici al unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, spre deosebire de sesizarea ÎCCJ în condițiile dreptului comun reprezentat de art. 519 din Codul de procedură civilă, în cazul procedurii instituite de OUG nr. 62/2024 nu mai este prevăzută condiția noutății chestiunii de drept ce se solicită a fi lămurită și nici cea ca autorul sesizării să fie un complet care judecă în ultimă instanță.

Aplicând condițiile de admisibilitate menționate mai sus la situația din speță, se reține mai întâi că tribunalul a fost investit cu soluționarea, în primă instanță, a unei cauze ce are ca obiect stabilirea drepturilor de pensie ale contestatoarei, care anterior pensionării a fost angajată în cadrul unei instituții publice (...), fiind așadar plătită, în timpul vieții active, din fonduri publice.

Cu privire la condiția existenței unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, se reține că în urma punerii în executare de către intimată a sentinței nr..... a Tribunalului Vâlcea, pensia contestatoarei a scăzut. Este însă de observat că prin sentința menționată a fost soluționată o cerere a contestatoarei de a-i fi recalculată pensia în funcție de veniturile salariale pe care le-a obținut în perioada anterioară datei de 01.04.2001, iar soluția pronunțată de instanță a fost, cel puțin în principiu, favorabilă părții contestatoare. Așadar, în urma soluționării favorabile a unei contestații (în sens larg, în fapt o cerere de recalculare) formulate de parte cu privire la drepturile sale de pensie, s-a ajuns ca acesteia să i se creeze o situație mai defavorabilă decât cea anterioară.

De asemenea, din dispozițiile art. 107 alin. 3 din Legea nr. 263/2010, care reglementează *recalcularea pensiei „prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, perioadelor asimilate stagiilor de cotizare prevăzute de lege și prin valorificarea altor documente de natură să conducă la modificarea drepturilor de pensie, nevalorificate la stabilirea acesteia”*, nu rezultă că legiuitorul ar fi conceput că în urma recalculării ar fi posibilă diminuarea pensiei, lucru firesc dacă se are în vedere că recalcularea presupune **adăugarea** unor venituri și/sau stagii de cotizare ce nu au fost valorificate la stabilirea inițială a drepturilor de pensie.

Pe de altă parte, scăderea pensiei constituie un rezultat avut în vedere de legiuitor la reglementarea, în cadrul alin. (1)-(2) ale art. 107, a procedurii de *revizuire* a pensiei, din oficiu sau la solicitarea pensionarului, în cazurile în care, *„ulterior stabilirii și/sau plății drepturilor de pensie, se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal cuvenite”*.

În deciziile pronunțate de instanța supremă în cadrul mecanismelor de unificare a practicii judiciare (de ex., ÎCCJ - *Completul competent să judece recursul în interesul legii, Decizia nr. 19 din 17 octombrie 2011, ÎCCJ - Completul competent să judece recursul în interesul legii, Decizia nr. 19 din 10 decembrie 2012, ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 57*

din 17 septembrie 2018, ÎCCJ - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 57 din 9 decembrie 2019) a fost subliniată importanța principiului contributivității, ca bază legală pentru stabilirea drepturilor de pensie prin luarea în calcul a tuturor drepturilor salariale (inclusiv sporuri cu caracter nepermanent, prime și alte venituri suplimentare) pentru care s-au datorat și virat la bugetul asigurărilor sociale contribuțiile aferente. Or, dacă pensia trebuie stabilită în funcție de veniturile reale care au constituit bază de calcul pentru contribuțiile de asigurări sociale, respectarea deplină a principiului contributivității impune și ca, în ipotezele în care pensia a fost calculată pe baza unor venituri preluate din carnetul de muncă, ce se dovedesc ulterior ca fiind mai mari decât veniturile reale asupra cărora s-a datorat și plătit contribuția de asigurări sociale, modificarea cuantumului pensiei să se realizeze în scădere, pentru a pune în acord cuantumul acesteia cu nivelul contribuțiilor ce au fost suportate de angajat/contribuabil și/sau angajator.

Acest lucru se poate în mod indiscutabil realiza pe calea unei proceduri de revizuire a pensiei, la momentul la care casa de pensii ia cunoștință de nivelul real al veniturilor asupra cărora s-a datorat și plătit contribuția de asigurări sociale, însă în speță se pune problema dacă scăderea pensiei poate avea loc într-o procedură de recalculare la care casa de pensii a fost obligată printr-o hotărâre judecătorească teoretic favorabilă pensionarului.

Există așadar, în opinia tribunalului, o chestiune de drept de a cărei dezlegare depinde soluționarea pe fond a cauzei deduse judecătii, fiind îndeplinită și această condiție de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De asemenea, este întrunită și cea din urmă condiție de admisibilitate a sesizării, nefiind identificate vreun recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici o statuare anterioară a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept în discuție.

Cu toate că instanța supremă a mai fost sesizată cu privire la modul de interpretare a dispozițiilor art. 165 din Legea nr. 263/2010, în situația în care se solicită recalcularea pensiei pe baza veniturilor realizate de salariat în perioada anterioară anului 2001, atestate prin adeverințe emise de fostul angajator, dar care sunt mai mici decât salariile înscrise în carnetul de muncă, prin Decizia nr. 84 din 20 noiembrie 2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept sesizarea a fost respinsă ca inadmisibilă, fără ca Înalta Curte să se pronunțe asupra fondului acesteia. În plus, situația de fapt și de drept din speță presupune un element de complexitate suplimentar, reprezentat de faptul că nu se pune problema modului de soluționare a cererii de recalculare (care a fost deja admisă definitiv printr-o hotărâre anterioară), ci a posibilității legale ca în urma punerii în executare a hotărârii judecătorești prin care casa de pensii a fost obligată la recalculare să fie diminuată pensia solicitantului.

Punctele de vedere ale părților cu privire la chestiunea de drept:

Niciuna din părți nu a prezentat un punct de vedere detaliat cu privire la problema de drept în discuție. Contestatoarea a susținut că intimata nu a realizat o punere în executare corectă a hotărârii prin care casa de pensii a fost obligată la recalculare și că scăderea pensiei sale este nelegală, iar intimata a arătat că nu a făcut decât să aducă la îndeplinire obligația stabilită prin hotărâre judecătorească, diminuarea pensiei contestatoarei fiind determinată de faptul că, pentru unele perioade, veniturile evidențiate în adeverința emisă de fostul angajator au fost mai mici decât cele preluate din carnetul de muncă.

Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la chestiunea de drept:

Instanța consideră că, de principiu, procedura de recalculare a pensiei nu a fost concepută de legiuitor ca putând avea ca rezultat diminuarea pensiei solicitantului, din moment ce ea presupune *adăugarea* unor venituri sau stagii de cotizare suplimentare, ce nu fuseseră valorificate anterior la calcularea pensiei. Așa fiind, o cerere de recalculare a cuantumului pensiei, întemeiată pe invocarea unor venituri atestate de adeverințe emise de fostul angajator, ar trebui respinsă, în situația în care prin luarea în considerare a veniturilor din adeverință s-ar ajunge la diminuarea pensiei.

Pe de altă parte, în opinia instanței, nimic nu ar împiedica instituția gestionară a sistemului de pensii ca, luând cunoștință, pe baza adeverinței depuse de solicitant, de faptul că pensia acestuia a fost calculată pe baza unor venituri mai mari decât cele reale, să emită ulterior, din oficiu, o decizie de revizuire în scădere a pensiei, pentru asigurarea efectivității principiului contributivității.

În situația în care, precum în cauza de față, cererea de recalculare pe baza veniturilor din adeverința emisă de fostul angajator a fost deja admisă prin hotărâre judecătorească definitivă, iar casa

de pensii a fost obligată să procedeze la recalculare, evident că nu se mai pune problema respingerii cererii de recalculare. Pe de altă parte, o recalculare în urma căreia să fie menținut același nivel al pensiei (în cazul în care veniturile din adeverință ar fi mai mici decât cele avute în vedere anterior la stabilirea pensiei), urmată eventual de emiterea din oficiu a unei decizii de revizuire în scădere, ar constitui în opinia tribunalului o formalizare excesivă, din moment ce rezultatul ar fi același ca și în situația recalculării pensiei în conformitate strictă cu veniturile atestate de adeverința invocată de contestator. În consecință, opinia instanței este în sensul că este posibilă reducerea pensiei în situația punerii în executare a unei hotărâri judecătorești prin care casa de pensii a fost obligată la recalculare, dacă veniturile din adeverința depusă de solicitant se dovedesc a fi, în ansamblu, mai mici decât cele avute în vedere anterior la calcularea pensiei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024, tribunalul va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept puse în discuție și va suspenda judecata cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:

În temeiul art. 1 și 2 din OUG nr. 62/2024,

Sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept, referitoare la interpretarea art. 107 și art. 165 alin. 2 din Legea nr. 263/2010: ***„Dacă, în situația punerii în executare de către casa teritorială de pensii a unei hotărâri judecătorești prin care aceasta este obligată să recalculeze drepturile de pensie ale reclamantului pe baza veniturilor lunare rezultate dintr-o adeverință emisă de fostul angajator, aferente unor perioade anterioare datei de 01.04.2001, este legală scăderea cuantumului pensiei ca urmare a faptului că veniturile din adeverință se dovedesc a fi mai mici decât cele care au stat la baza calculului inițial al pensiei, preluate din carnetul de munca, sau, dimpotrivă, într-o astfel de situație se impune menținerea în plată a cuantumului pensiei stabilit anterior?”***.

Suspendă judecata cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

Cu drept de recurs pe toată durata suspendării judecării.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin intermediul grefei instanței, la 16.12.2024.

Președinte,
.....

Asistenți judiciari,
..... /

Grefier,
.....